

DANES V PROSVETNEM DOMU NA OPČINAH

Množična prisotnost naših kmetov na jubilejnim zboru Kmečke zveze

Praznovanje se je začelo sinoči s pozdravnim nagovorom podpredsednika D. Kodriča...

Naši kmetje se bodo danes do polne zbrane na Opčinah na 30. jubilejnem obnem zboru svoje družbeno-gospodarske organizacije Kmečke zveze...

GLUHA UŠESA PRI OBLASTEH

Naše delo se je takrat razvijalo v težkih pogojih, ker so vsa naša prizadevanja naletela na gluha ušesa...

PRVI STIK Z ZVEZO

Pršel sem na Kmečko zvezo oktobra 1955 kot novopečen agronom ljubljanske univerze. To je bilo mo prvo srečanje...

SLOVENŠČINA V RIMU

Po sklenitvi sporazuma je delegacija Kmečke zveze sodelovala na vsedržavnem kongresu Kmečke zveze...

Načrt o družbenogospodarskem razvoju miljske občine v znamenju demokracije

Krajevni upravitelji za uravnotežen razmah industrijskih, turističnih, trgovinskih, obrtniških in kmetijskih dejavnosti ob zaščiti prirode in človeka

Ohranitev in zagon ladjedelnice Alto Adriatico, podrobni načrt o industrializaciji doline Oreha...

S POSVETA KD IN TISKOVNE KONFERENCE PSDI

Sporazum med EGS in Jugoslavijo odločilen za tržaško gospodarstvo

Podtajnnik Zamberletti poudaril vlogo našega mesta kot središča za dialog med deveterico in neuvrščenimi državami...

Predvolilna kampanja na Tržaškem se je pričela hitreje razraščati. V njen okvir spadata tudi včerajšnji posvet o vplivu, ki ga bo imela...

Občni zbor SPZ v Boljuncu

(Nadaljevanje s 1. strani) predstavniki ZKO obmejnih občin, deželna in pokrajinska delegacija ARCI...

SVETKO PELAN (PELANOV) Pogreb dragoga pokojnika bo jutri, 19. maja...

MARIJA ŽBERNA vd. PODBEVŠEK Pogreb bo v torek, 20. t.m., ob 11. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice...

ZAHVALA Ob izgubi našega dragoga LADISLAVA SIRKA

ZAHVALA Ob izgubi naše drage tete IVANE RACMAN

ZAHVALA Ob izgubi našega dragoga LEOPOLDA BAUCERJA

ZAHVALA Ob izgubi našega dragoga BRUNA APOLLONJA

ZAHVALA Ganjeni ob tolikih izrazih sožalja ob izgubi našega dragoga JOSIPA STARCA

ZAHVALA Ob smrti Josipa Starca izreka Zveza partizanov Prosek - Kontovel svojcem iskreno sožalje.

NA POBUDO PRIPRAVLJANEGA OL BORA

Danes popoldne v Saležu poimenovanje osnovne šole

Šolo bodo poimenovali po partizanskem učitelju Lojzetu Kororavcu - Gorazdu. Slovensko osnovno šolo v Saležu bodo danes popoldne, ob 16. uri slovesno poimenovali po Lojzetu Kororavcu...

Ob smrti Luča Škerlavaja izrekajo globoko prizadeti družini občuten sožalje podjetje Velox ter družina Birsa, Siega in Dolhar.

VEČ STO KANDIDATOV ZA DESET SKUPŠČIN

Za dobro vodenje rajonskih skupščin so stranke kandidirale sposobne ljudi

Na goriškem županstvu je že vse pripravljeno za volitve v občinski svet in v rajonske svete. Sodišče je potrdilo listo kandidatov, tako kot so bile predložene, le v primeru kandidiranih list za rajonske svete niso enega kandidata sprejeli...

ma - Oslavje - Štumper. V prihodnjih dneh bomo objavili kandidate iz drugih rajonov. Bralcem iz Standreža in Pevme - Oslavje - Štumper...

POD VODSTVOM PD «SKALA»

Prpriave na odkritje spomenika NOB v Gabrjah

Svečanost naj bi bila 13. julija letos. Sestanek s predstavniki strank in organizacij. Prostovoljno delo. Pričetek nabirke. Predsednik prosvetnega društva «Skala» v Gabrjah Vid Primožič je prejšnji dan povabil na sestanek predstavnikov pokrajinskega vodstva VZPI-ANPI...

Vpisite malčke v otroške vrtnice!

V torek, 20. maja, se je v vseh državnih in občinskih otroških vrtnicah vršilo vpisovanje za prihodnje šolsko leto. Vpisovanje bo trajalo do 27. maja.

VČERAJ IN DANES NA PEČI

Pokrajinsko prvenstvo v kotalkanju. Na Peči se je včeraj začelo pokrajinsko prvenstvo v kotalkanju. V prireditvi sodelujejo člani pokrajinskega društva Vipava. Poleg kotalkarjev domačega društva, sodelujejo še člani šestih drugih klubov...

MLADINSKI KROZEK - DIJASKI DOM

SZ DOM - TABORNIKI RMV. priredijo v Slovenskem mladinskem centru v Gorici, Svetogorska ulica 84, ob 35-letnici OSVOBODITVE v soboto, 24. maja 1980.

DAN MLADOSTI

Ob 14.00: pričetek ex tempore; ob 15.30: tretje srečanje otroških telovadnih skupin Goriške; ob 18.30: kulturni program, v katerem sodelujejo mladina iz Kanalske doline, učenci osnovne šole Vič in Ljubljane...

POROČILO MESTNEGA ODBORA STRANKE

Na listi PSI za goriško občino poudarek dvojezičnemu značaju mesta

Javna zahvala svetovalecma odv. Petru Sanzinu in prof. Vladimiru Nanutu za dosežanje dela v občinskem svetu. V tiskovnem poročilu mestni odbor socialistične stranke poudarja, da so pri sestavi kandidiranih list za občinski svet in za rajonske svete imeli precej pogovorov tako z bazo socialistične stranke kot s sodelujočimi...

Čestitke

Brata VIKTOR in ALDO JARC iz Dobrodobera praznujeta danes rojstni dan. Ob tej priložnosti sta v sva-ležnostjo spominjala mama Veronika, Ana in otoci ter sestri z družinami.

NA POVAJILU PD «VIPAVA»

Folklorna skupina «Karavanke» bo v nedeljo nastopila na Peči

Folkloristi iz Trčiča bodo nudili bogat program slovenskih in jugoslovanskih plesov. Na Peči je že vse pripravljeno za spomladanski praznik, ki ga prireja mlada skupina «Vipava» in krajevna sekcija VZPI-ANPI. Praznik bo v soboto, 24. in v nedeljo 25. maja, na kotalkališču na Peči.

POMLAD IN POLETJE ZARES «IN» S TEMI CENAMI ZARES «IN» Moške in ženske majčke 2.500 lir Moške in ženske srajce z žepkom 4.000 lir Moške in ženske harne kavbojke 8.500 lir Originalne SUPER RIFLE kavbojke 11.900 lir Jopiči iz gabardena 5.900 lir Oprene SUPER JORDANS kavbojke 10.900 lir Moške in ženske žametne kavbojke 8.900 lir Otroške (4-12 let) žametne kavbojke 7.500 lir Ženski puloverji z gumbi 3.000 lir Moške in ženske žametne suknje FIORUCCI 5.000 lir Moške in ženske majčke 4.000 lir Poletne 100% bombažne majčke 5.000 lir

ELIO «IN» MODE Seveda ELIO «IN» MODE GORICA - Ulica Formica 28

LESTAN NICOLO GORICA-UL. GARZAROLLI 105-TEL.81801 STEREOFONJA HI-FI: Marantz A.R. Grundig Ram Indiana Line Celestium Akai Yamaha Sanyo RADIO TV COLOR: Nord Mende Blaupunkt Schaub Lorenz ITT Grundig Loewe Opta Radio Marelli Zoppas «Espobianco» GORICA - Ul. Cossar 23 Tel. 83823 GOSPODINSKI STROJI Bosch-Miele Argo Smeg Ariston Sital - NAJBOLJŠIM ZNAMK MATERIAL ZA OJAČEVALNE NAPELJAVE

TRGOVINI INTER CENTRO SPORT GORICA, Tržaška cesta (nasproti letališču, v bližini mirenskega mejnega prehoda) tel. 30910

TUTTO SPORT v GORICI, na Korzu Italia 21 Tel. 83476 se vam priporočata z njuno, v Gorici največjo izbrano raznovrstnih sportnih izdelkov po najugodnejših cenah.

VOLILNI OCVIRKI

KD in De Simone PLI in Cecovini. Kdor je mislil, da ne bo nevihte v krščanski demokraciji zaradi odzaganja sedanjega župana De Simone, se je najbrž pošteno motil. Po lepih in pohvalnih besedah pokrajinskega tajnika Longa dosežanju županu se je ta oglašil v časopisih z dokaj polemičnim pismom in ovrnil sedanje demokristjansko vodstvo...

V PEDROVEM NAD BRANIKOM V VIPAVSKI DOLINI

Odkritje spomenika enajstim padlim borcem VDV in jurišnega bataljona

Slovesnost bo v nedeljo, 25. maja - Med žrtvami nemškega napada 26. januarja 1945 tudi Goričan Stojan Plahuta. V Pedrovem, vasi nad Branikom v Vipavski dolini, bo v nedeljo, 25. maja, zjutraj veliko slovesno odkritje spomenika enajstim padlim borcem, pripadnikom OZNE, VDV enot ter jurišnega bataljona VDV enot ter jurišnega bataljona 31. divizije 9. korpusa, ki so padli v bitki, 26. januarja 1945, ob nedeljnem nemškem napadu.

Čestitke

Brata VIKTOR in ALDO JARC iz Dobrodobera praznujeta danes rojstni dan. Ob tej priložnosti sta v sva-ležnostjo spominjala mama Veronika, Ana in otoci ter sestri z družinami.

Čestitke

Brata VIKTOR in ALDO JARC iz Dobrodobera praznujeta danes rojstni dan. Ob tej priložnosti sta v sva-ležnostjo spominjala mama Veronika, Ana in otoci ter sestri z družinami.

Čestitke

Brata VIKTOR in ALDO JARC iz Dobrodobera praznujeta danes rojstni dan. Ob tej priložnosti sta v sva-ležnostjo spominjala mama Veronika, Ana in otoci ter sestri z družinami.

Čestitke

Brata VIKTOR in ALDO JARC iz Dobrodobera praznujeta danes rojstni dan. Ob tej priložnosti sta v sva-ležnostjo spominjala mama Veronika, Ana in otoci ter sestri z družinami.

Včeraj sta stopila na skupno žiteljsko pot

Toplo jim čestitajo in želijo obilo sreče v žiteljenju mama, brat, noma in stric.

Čestitke

SMReKK - Gorica prireja jutri zvečer, ob 20.30 v mali dvorani Katoliškega doma v Gorici večer o zamejskem pesništvu. Predaval bo Marko Kravos.

Čestitke

Brata VIKTOR in ALDO JARC iz Dobrodobera praznujeta danes rojstni dan. Ob tej priložnosti sta v sva-ležnostjo spominjala mama Veronika, Ana in otoci ter sestri z družinami.

Čestitke

Brata VIKTOR in ALDO JARC iz Dobrodobera praznujeta danes rojstni dan. Ob tej priložnosti sta v sva-ležnostjo spominjala mama Veronika, Ana in otoci ter sestri z družinami.

Čestitke

Brata VIKTOR in ALDO JARC iz Dobrodobera praznujeta danes rojstni dan. Ob tej priložnosti sta v sva-ležnostjo spominjala mama Veronika, Ana in otoci ter sestri z družinami.

Čestitke

Brata VIKTOR in ALDO JARC iz Dobrodobera praznujeta danes rojstni dan. Ob tej priložnosti sta v sva-ležnostjo spominjala mama Veronika, Ana in otoci ter sestri z družinami.

Čestitke

Brata VIKTOR in ALDO JARC iz Dobrodobera praznujeta danes rojstni dan. Ob tej priložnosti sta v sva-ležnostjo spominjala mama Veronika, Ana in otoci ter sestri z družinami.

Čestitke

Brata VIKTOR in ALDO JARC iz Dobrodobera praznujeta danes rojstni dan. Ob tej priložnosti sta v sva-ležnostjo spominjala mama Veronika, Ana in otoci ter sestri z družinami.

Čestitke

Brata VIKTOR in ALDO JARC iz Dobrodobera praznujeta danes rojstni dan. Ob tej priložnosti sta v sva-ležnostjo spominjala mama Veronika, Ana in otoci ter sestri z družinami.

Čestitke

Brata VIKTOR in ALDO JARC iz Dobrodobera praznujeta danes rojstni dan. Ob tej priložnosti sta v sva-ležnostjo spominjala mama Veronika, Ana in otoci ter sestri z družinami.

Čestitke

Brata VIKTOR in ALDO JARC iz Dobrodobera praznujeta danes rojstni dan. Ob tej priložnosti sta v sva-ležnostjo spominjala mama Veronika, Ana in otoci ter sestri z družinami.

Čestitke

Brata VIKTOR in ALDO JARC iz Dobrodobera praznujeta danes rojstni dan. Ob tej priložnosti sta v sva-ležnostjo spominjala mama Veronika, Ana in otoci ter sestri z družinami.

LJUDJE IN KULTURA

PRILOGA
PRIMORSKEGA DNEVNKA
O KULTURNEM DOGAJANJU
V ZAMEJSTVU

Ob občnem zboru SPZ

Nekaj misli iz poročila predsednika K. Palčiča

23. redni občni zbor SPZ sovpada s časom, ki ga Slovenci v Italiji, kot pozorni opazovalci in soudeleženci pomembnih dogodkov doma in v svetu občutimo kot prelomni čas. Slutimo in rekli bi, da vemo, da bodo osemdeseta leta nosila znamenje dogodkov teh dni. Predvsem smrt tovariša Tita, ki je pustila sled v naši zavesti in v zavesti cele svetovne javnosti.

Spremembe v svetu, premiki v politiki velikih in odsevi teh dogodkov na življenje vseh, tudi naše skupnosti, so vznemirjujoči elementi srednje stvarnosti in ne moremo se znebiti tesnobnih občutkov, ko človeštvo z zaskrbljenostjo omenja vojno kot skorajšnjo možno nevarnost. Ob Titovi smrti so taki občutki še tesnobnejši, ker se zavedamo velike izgube, ker je prav sedaj zmanjkala svetu ena najtreznejših in najbolj poslušanih osebnosti. Vendar smo obenem tudi neverjetno obogateni od spoznanja milijonov in milijonov ljudi, da so cilji strpnosti, medsebojnega spoštovanja bratskega sodelovanja, za katere se je tovariš Tito s tako verno vseskozi zavzemal, postali, ob njegovi smrti, elementaren in otipljiv ter jasen izraz najgloblje želje ljudstev sveta — najbolj pomembna predpostavka kulture našega časa! Kulture odpornosti zanimanja za dosežke in hotenja drugih, velikega medsebojnega spoštovanja, iskanja skupnih ciljev, spoštovanja različnosti. Nasproti tej stojijo zveržene teorije delitve sveta, kontrastnih interesov, nedostopnosti miselnih rezervatov, ekskluzivnosti pravic in prijateljev. Stališča in teorije, ki se največkrat vsilijo in tendenciozno prikazujejo kot neizpodbitne resnice zaradi nekakega zahtevnega realizma in namišljene historičnosti, v resnici pa zato, da se med ljudi zaseje fatalizem, občutek nemoči in resigniranosti, kot da ni človeku dano biti ustvarjalec lastne usode. Titovo življenje pa dokazuje, da mora človekova volja in vztrajnost, ki sta izraz interesov narodov, doseči ogromno, predvsem tudi spoznanja, ki so resnično revolucionarna in ki so v logiki zainteresiranih teorij in vsiljene malodušnosti največkrat označena kot utopistična.

Občni zbor naj zato izzveni kot poudarek, da so vsi naši ljudje, ki so soudeleženi in ki se čutijo zastopane v delovanju naše zveze in njenih članic, globoko osveščeni o pravilnosti in aktualnosti prizadevanj za razvijanje takšnega kulturnega delovanja, ki bo dajalo duška: 1) vsem težnjam najširše ljudske soudeleženiosti v sklopu celovitosti slovenskega kulturnega prostora, kajti v tem vidimo osmišljanje vseh, tudi najvišjih dosežkov znanja in umetnosti; 2) visoki stopnji samozavesti in ponosa za našo kulturo, ki sloni na miselnih dosežkih našega naroda in narodov Jugoslavije, države, ki je znala pod Titovim vodstvom doseči najvišjo stopnjo priznanja v svetu, da bomo znali to našo kulturo s samozavestjo in ponosom uveljavljati v najširšem kontekstu naše vsakdanje stvarnosti v odnosu z italijanskim narodom ter zahtevati zanj pravilno priznanje in pozornost; 3) ki bo dajala duška naši odprtosti in želji po spoznanju ter širini, kajti le tako bomo znali čuvati Titovo dediščino, iz nje jemati moč za nadaljnje dosežke in našo bogatitev, za stvarno prispevanje naše skupnosti k borbi za še zrelejšo demokratičnost družbe, v kateri živimo.

Delo naših društev in skupin ter same zveze predstavlja velik del kulturnega dogajanja v naših krajih. To delo je zadobilo velik zagon še posebno tam, kjer so danes boljše možnosti, kjer smo znali vzpostaviti tesnejši stik in sodelovanje med vsemi dejavniki socialnega življenja in kjer so našim ljudem na razpolago primerni sedeži. To dejstvo nas z vso jasnostjo in enostavnostjo vodi k ugotovitvi, da je v interesu našega dela potrebno poiskati primerne rešitve povsod tam, kjer obstajajo danes možnosti in da moramo težiti k temu, da bodo te možnosti vedno večje. Ugotovljamo tudi, da je volja naših ljudi, da se kulturna prisotnost Slovencev organizira na viden način povsod tam, kjer Slovenci živimo. Dejstvo, da se je ob tem našem občnem zboru prijavilo 11 novih društev z željo, da bi postali naši člani, je najboljši dokaz za vitalnost naše narodnostne skupnosti. Nova društva, ki želijo vstopiti v našo zvezo so: K.D. Jože Rapotec - Prebeneg, K.D. Pomorsko - Mačkolje, Godba iz Ricmanj, SKD Union - Podlonjer, Foto Trst 80, Slovenska folklorna skupina - Gorica, Knjižnica Damir Fejgl, Kionatelje - Gorica, Društvo beneških likovnikov - Čedad, Pevski zbor Rečan - Ljese, Pevski zbor Pod lipo - Barnas.

Prepričanost, da smo Slovenci kot narod polnopravni državljani sveta, da je naša matična domovina na vseh področjih dela in znanja ter s svojim blagostanjem dežela z velikim ugledom v svetu, da so stališča, ki nam kratijo naše pravice, kot narodnostni skupnosti v Italiji, politično in kulturno zaostala, nam vliva danes že toliko samozavesti, da moramo iz nje narediti orožje za doseganje takšnega odnosa med tu živječima narodoma, ki bo slonel na prepričanosti, da je obojestransko globlje poznavanje v največjo korist vseh in edina možna pozitivna vloga ljudi na stičišču dveh kultur. Takšna pravilna, a za marsikoga še vedno skrajno revolucionarna vloga kulture v naših krajih pa mora biti izražena tudi v točni opredelitvi dela, ki si ga zastavljamo v našem odnosu do lastne kulture, do aktualnosti njenih izrazov in hotenj. V okviru naše zveze in njenih članic se je razvila diskusija o tem problemu. Izoblikovalo se je stališče, da mora odnos do kulture in njene vloge dobiti svoj izraz tudi v samem imenu naše zveze in naših društev. Naše pojmovanje kulture sloni na prepričanju, da mora biti kultura našega časa najbolj demokratični izraz človekovega življenja.

Naša prosvetna in kulturna društva so se z množičnimi prireditvami občuteno poklonila spomenu umrlega jugoslovanskega predsednika Tita. Ustanovitelj nove Jugoslavije je s svojimi idejami ter s svojo ustvarjalnostjo odločno pripomogel pri kulturni rasti vseh jugoslovanskih narodov in narodnosti. Prizadevanja predsednika Tita so tudi zgled vsem našim društvom, da nadaljujejo po njegovi poti pri izgradnji boljše bodočnosti. Gornja fotografija je bila posneta dne 15. oktobra 1945 in prikazuje žene v narodnih nošah iz Padrič, ki v sprevedu po tržaških ulicah nosijo sliko maršala Tita

Razgovor z Aldom Klodičem o delovanju Beneškega gledališča

Kulturno delovanje v Beneški Sloveniji je v zadnjih letih doseglo zadovoljivo in spodbudno stopnjo razvoja ter brez dvoma predstavlja danes enega izmed odločilnih dejavnikov v boju za pravice in enakopravnost slovenske narodnostne skupnosti. Med društvi in skupinami, ki uspešno delujejo na tem področju, zasluži vso pozornost Beneško gledališče, ki je v zadnjih letih nastopilo na skoraj vseh pomembnejših prireditvah Slovencev iz videmske pokrajine. O delovanju Beneškega gledališča smo se pogovarjali z Aldom Klodičem, ki je eden izmed aktivnih članov in voditeljev te skupine.

Bi nam lahko kaj povedali o ustanovitvi in razvoju te gledališke skupine?

Preden bi omenil začetke Beneškega gledališča, bi rad povedal kako je nastalo. V Benečiji so pred leti naši ljudje po vaseh uprizorjali ljudske igre in to predvsem ob pustu, Veliki noči in ob Božiču. Iz tistih ljudskih korenin so zrastle nove ideje, ki jih je nato uresničilo društvo Rečan na Ljesah, kjer so sicer v novi obliki ponovno začeli igrati tista dela. V tem sklopu je začelo nato tudi pri nas nastopati SSG, kar je bilo v spodbudo za naše mlade, da so se lotili dela. Nastalo je tako Beneško gledališče, ki je začelo svojo dejavnost s Predanovo «Beneška ojcet», ker se nam je to besedilo zdelo živo in domače, torej primerno za naš začetek. Potem smo uprizorili dela, ki zadevajo naše vsakdanje probleme, kot je bilo npr. «Emigrant» I. Predana ali pa «Ne vič sama doma», ki ga je napisala Bruna Dorbolž Strazolini. Pri tem moram še dodati, da so vse naše igre v slovenskem beneškem narečju, ker vsi mislimo, da je naša prva naloga, da nas morajo ljudje lepo razumeti.

Zanima nas sestava vaše skupine in starost vaših sodelavcev? Naši člani, sodelavci, pisatelji in igralci so vsi doma iz Benečije. Večina teh so mladi, predvsem delavci in tudi študentje. Z nami sodelujejo večkrat tudi zbori ali pa glasbeni ansambli, kot je Narodna klapa. Moram reči, da na-

ši ljudje imajo gledališče za svoje in zato potrebujemo, da nam vsi pomagajo. Do sedaj je z nami neposredno sodelovalo nad petdeset ljudi in pri tem ne morem pozabiti SSG in predvsem našega režiserja Adrijana Rustjo, ki je mnogo prispeval k našim uspehom.

Želimo, da nam malo orisete kako je publika sprejela vaše zadnje predstave, med katere moramo omeniti «Kaplana Martina Čedermaca».

Moram reči, da smo z omenjenim Bevkovim delom prišli do problema, ki je za nas Benečane vedno na dnevnem redu: vprašanje obstoja slovenskega jezika med nami. S tem delom smo hoteli dati naš prispevek k boju za naše pravice in večina ljudi je to delo dobro sprejela in se strinjala, da mora biti to vprašanje rešeno. Z igro «Nedjeja pod lobjo» smo obravnavali pa problem, ki še danes ovira naš kulturni razvoj: zadnjo svetovno vojno in pa še v prvi vrsti partizansko borbo v Benečiji. Premagati moramo te ovire in mislimo, da ima naše gledališče to moč, seveda brez preveč napadati ljudi, ki niso sami krivi če dostikrat ne razumejo dogodkov.

Kar zadeva naše programe, mislimo nadaljevati po začrtani poti in uprizoriti največ dve igri na leto ter gostovati po Benečiji: in tudi v drugih zamejskih krajih.

Beneška Slovenija živi pravo narodnostno in kulturno pomlad. Kako vi osebno gledate na ta razvoj in kako ga ocenjujete?

«Pomlad» kulturnega razvoja v Beneški Sloveniji ima več imen in se odraža v mnogih oblikah delovanja, čeprav si večkrat ne upamo govoriti o njej. Konec kon-

cev mislim, da ima Benečija spet moč, da postane trdni slovenski kraj, zato pa potrebuje veliko prijateljev in dosti dobre volje tistih, ki se zanimajo za njo.

Kako se mlade generacije Benečanov vključujejo v aktivnost slovenskih krožkov in društev?

Dosti let so bili mladi Benečani prisiljeni iti po svetu. Tisti «kovčki» so se tudi vrnili (a ne vsi) in tisti mladinci danes niso več tako mladi. Tisti, ki so se vrnili so prinesli izkušnje za našo mladino, ki je tako razumela, da se ne bo doma borila za razvoj lastnega naroda, ji ne preostane kot trda pot emigracije. Zato se mladi vedno bolj približujejo tistim organizacijam, ki se borijo za razvoj našega naroda, čeprav je pred nami še mnogo dela, da bodo vsi mladi sodelovali z našimi društvami.

Pogovor zapisal:
SANDOR TENCE

Uspel večer beneške poezije

Beneški dijaki, ki obiskujejo slovenske šole v Gorici, so pred kratkim v Čedadu pripravili zanimiv recital beneških pezij. Pobudo za prireditev je dalo kulturno društvo «Ivan Trinko», dijake pa sta pripravili Vilma Martinig in Marta Trinko, medtem ko je Luciana Predan spregovorila o osebnosti in ustvarjalnosti avtorjev. Na sporedu so bile poezije Petra Podreke, Ivana Trinka, Valentina Birtiča, Izidorja Predana, Alda Klodiča in Andreine Trusgnach. Pesmi omenjenih avtorjev pa so podali dijaki Cherlinda Tedoldi, Marino Černo, Tatjana Uhan, Lucia Cragnoz, Elena Berra, Cristina Sturman in Teresa Predan.

PD SLOVENEK Boršt-Zabrežec

vabi 30., 1. maja in 1., 2. junija
v Hribenco na 80-letnico ustanovitve društva
in 10-letnico Praznika vina

Pedagoški odsek Sindikata slovenske šole

Slovenska prosvetna zveza

PD Igo Gruden

PROSTI ČAS IN ŠOLA

PONEDELJEK, 19. maja, ob 20. uri v prostorih PD Igo Gruden v Nabrežini

— Predstavitve in predvajanje filma

VSİ ZA TELOVADNICO

(film so v šolskem letu 1978-79 izdelali učenci 3. A razreda enotne srednje šole Igo Gruden)

— Predavanje dr. Rudija Lešnika in dr. Darka Bratina

TOREK, 20. maja, ob 20. uri v prostorih PD Igo Gruden v Nabrežini

OKROGLA MIZA

SODELUJEJO: dr. Pavel Fonda, prof. Marija Kacin, Dušan Kalc, prof. Bojan Pavletič in Pavel Strani.

RAZPRAVA

Vabljeni!

PROSTI ČAS IN ŠOLA

Pedagoški odsek Sindikata slovenske šole, Slovenska prosvetna zveza, nabrežinska nižja srednja šola Igo Gruden in nabrežinsko istoimensko prosvetno društvo bodo v sodelovanju priredili jutri in v torek v Nabrežini predavanje in okroglo mizo o uporabi prostega časa. Gre za zelo aktualno in pomembno temo, o kateri bo prvi večer govoril strokovnjak dr. Rudij Lešnik.

Pojmovanja prostega časa je pogojeno z razmerami, v katerih človek živi in se je spreminjalo, kakor so se zgodovinsko spreminjali družbeno-ekonomski in drugi odnosi. Brez prostega časa ni mogoče pričakovati vsestranskega razvoja človekove osebnosti. Nesprejemljiva je klasična delitev na delo in prosti čas, temveč je mogoče govoriti le o različnosti obveznosti, prostovoljnosti in prostosti. Vzgoja za prosti čas in v prostem času postaja pomembno vprašanje vzgojno-izobraževalnega

sistema. Ob tem problemu pa pravi dr. Lešnik sledeče: «Šola ne more zagotoviti široke vzgoje, potrebne vsestranskemu razvoju; zato se mora povezovati z vsemi dejavniki v okolju. Pri tem imajo posebno vlogo tudi različne mladinske in druge organizacije ter društva, ki lahko šoli pomagajo, da obogati vzgojo z različnimi vsebinami prostega časa.»

In na to aktualno temo bodo pred predavanjem dr. Lešnika predvajali igrani film, ki ga je izdelala nabrežinska šola. V torek pa bo na sporedu okrogla miza, na kateri bodo govorili predstavniki raznih organizacij, ki se neposredno ukvarjajo s temi vprašanji. (kt)

PD PRIMOREC
TREBČE**Pesem
ne pozna meja**V nedeljo, 25. maja 1980,
ob 16. uriv Ljudskem domu
v TREBČAHSodelujejo zbori iz za-
mejstva, Slovenije in
Koroške

Medtem ko na nekaterih področjih kulturnega delovanja doživljamo trenutke krize in zastoja, včasih celo mrtvila in si prizadevamo, da bi našli nove pobude in poti, je otroško kulturno udejstvovanje v polnem razmahu. Idej ne manjka, novih in drznih, katerim je dobra volja jamstvo za uresničitev in prav te tudi gotovo ne manjka. Otroci, starši, pedagoški in kulturni delavci sprejemajo z navdušenjem vsako zamisel, pripravljene so na delo in so tudi sami polni novih domislic.

V društvih, organizacijah in po šolah je prevladala zavest, da moramo prav najmlajšim posvečati največjo pozornost, če hočemo doseči določeno kontinuiteto in se tako izogniti hujšim zastojem. Danes torej lahko trdimo, da so bili

storjeni veliki koraki, saj je skoraj v vseh krajih dejavnost živahna.

Društva so v zadnjih letih vložila veliko truda, da bi naši najmlajši imeli čim več možnosti udejstvovanja in seveda tudi razvedrila. Izpeljala so marsikatero težavno nalogo, ki jo je omogočilo tudi delo in prispevek Slovenske prosvetne zveze. Ne smemo namreč prezreti koordinacijske vloge SPZ, njene vloge pri usklajevanju dela na šolah in v društvih, prirejanju tečajev za usposabljanje vodilnih kadrov in končno tudi manifestacij, ki so postale moment srečanja, izmenjave izkustev in tudi vzmet za še vztrajnejše delo. Zabeležili smo torej množičnost otroškega kulturnega udejstvovanja, pri tem pa vse večje težnje h kvaliteti.

Če se ozremo na današnji položaj, vidimo, da je zanimanje za folklorne skupine in ples v zadnjem času naraslo, za kar se lahko zahvalimo uspehom folklorne skupine «Stu ledi». Iz te izhajajo tudi vsi vadiitelji, ki se v društvih pošteno posvečajo mladim plesalcem.

V mnogih vaseh deluje celo več folklornih skupin in navdušenje se zdalec ne pojema. Največ teh deluje v okviru prosvetnih društev, nekaj pa tudi v okviru šol.

V razmahu je tudi petje. Kot velja za folklorne skupine, se delovanje razvija v okviru društev in šol; zborovodska šola, ki jo je ustanovila SPZ, pa nudi možnost usposabljanja novih kadrov.

Na pobudo in s pomočjo SPZ so se v mnogih krajih lotili tudi bolj nenavadnih (vsaj za nas) aktivnosti. Tako je tečaj lutkarstva obradil sadove in trenutno se dve skupini ukvarjata s to nadvse privlačno in ustvarjalno aktivnostjo.

Zanimanje za fotografijo in film postavlja zahteve po strokovnem vodstvu, balet ima svoje priručnice in nekaj poskusov je bilo tudi na dramskem področju. Prav dramska otroška šola je pri nas nadvse potrebna, saj bomo le z načrtovanim delom dobili nove sile in se izognili krizi: pomanjkanju igralcev iz našega prostora. Naj omenimo še literarne krožke na nekaterih šolah, ki so prav tako vredni vse pozornosti.

Kot vidimo, so dejavnosti res raznovrstne, spomniti pa se moramo še športnega udejstvovanja. Kot primer naj navedemo samo športno šolo, kjer posvečajo veliko pozornosti tudi predšolskim otrokom. Športni delavci skušajo otroka motivirati za telesno kulturo in gibanje od rosnih let naprej, predvsem pa zbuditi v njem veselje do gibanja in ljubezen do narave. V ta namen skupne pobude s Slovenskim planinskim društvom. Nadvse pozitivno je tudi sodelovanje, ki se je začelo razvijati med prosvetno-kulturno dejavnostjo in športom.

Enotno vsi, prosvetni, kulturni in športni delavci postavljajo zahtevo po vodilnih kadrih, tudi in predvsem mladih. Potpraševanje po njih in animatorjih, je tako veliko. Za vse to je seveda potrebna vzgoja, ker prav oni nosijo «moralno» odgovornost za napredek. In prav v to smer torej lahko pričakujemo, da bo še veliko storjenega. (dn)

**Razprava
o dejavnosti
tržaške pokrajine**

V ponedeljek je bilo v Društvu slovenskih izobražencev srečanje z odbornikom za manjšinska vprašanja pri tržaški pokrajini Bojanom Brezigarjem. Večer je bil namenjen razpravi o dejavnosti pokrajine v zadnjih petih letih in o programu bodočega delovanja. Odbornik Brezigar je obrazložil še zlasti tisto dejavnost, ki je tesneje vezana na problematiko slovenske narodnostne skupnosti v Italiji, to je sklep o pravici do rabe slovensčine v pokrajinskem svetu, prizadevanja za ustanovitev novih tečajev v slovenskih šolskih zavodih, ustanovitev novih pokrajinskih služb z osebjem, ki obvlada slovenski jezik, objavo dokumentacije manjšinske konference iz leta 1974, dejavnost protifašističnega odbora in drugo. Še zlasti je poudaril pomen srečanj med predstavništvom tržaške pokrajine in sorodnih ustanov iz Slovenije in Hrvaške, predvsem nedavno srečanje z delegacijo skupščine mesta Ljubljane, na katerem so sprejeli skupen dokument, v katerem poudarjajo soglasje v pogledu na osnovna vprašanja sedanje mednarodne stvarnosti, to je v popuščenju napetosti in uveljavljanju politične miru v svetu. Večer se je končal z razpravo o opravljenem delu, o bodočih programih in o vlogi slovenskih predstavnikov v krajevnih upravah.

Naš poštvovalni fotograf Marjo Magajna je pripravil zelo zanimivo fotografsko razstavo, ki v bistvu prikazuje najpomembnejše etape našega zamejskega življenja od povojnih let pa vse do današnjih dni.

IZ ZGODOVINE NAŠIH DRUŠTEV**Prosvetno društvo «Slovan» - Padriče**

Po podatkih, ki jih je napisal Peter Grgič (Žvančič), je razvidno, da so na Padričah ustanovili leta 1875 pevsko društvo «Skala». Društvo je delovalo 10-15 let. V letih delovanja so baje pevci gostovali v mestnem gledališču Rossetti v Trstu.

Leta 1897 so se domačini domenili, da ustanovijo pevsko in bralno društvo z imenom «Slovan». Sestavili so devetčlanski odbor, ki je pripravil društvena pravila v slovenskem jeziku. Pravila je uradno potrdilo cesarsko - kraljevo namestništvo v Trstu leta 1898. To leto velja sedaj za uraden datum ustanovitve društva «Slovan».

V okviru društva so takrat delovali naslednji odseki: mešani pevski zbor, čitalnica, ki je tesno sodelovala s čitalnico pri Sv. Jakobu v Trstu, dramska skupina in tamburaški zbor. Društvo je prirejalo veselice doma in po okoliških vaseh. Največja prireditev je bila ob 10. obletnici ustanovitve društva. Svečanost je bila 14. junija 1908, udeležilo se je kar 24 društev iz mesta in okolice.

V letih do prve svetovne vojne so bile ustanovljene v vasi še druge organizacije. Časovno je najprej nastala «Zavarovalnica za govejo živino» kot podružnica istoimenske ustanove v Bazovici. Leta 1907 so vaščani ustanovili «Zadrugo upravičenih posestnikov», ki se je kmalu preimenovala v «Gozdno zadrugo». Nastalo je tudi «Pogrebno društvo», ki je bilo enotno služilo vaščanom iz Padrič, Gropade in Bazovice.

Za časa prve svetovne vojne je društveno delo zamrlo, saj je morala večina fantov in mož v vojsko. Leta 1919 je društveno življenje zopet oživel. Poleg pevskega zbora je delovala tudi tamburaška skupina. Konec vojne je prinesel spremembe v državni ureditvi. Avstroogrska monarhija je propadla, v naše kraje je prišla kraljevina Italija. Začeli so ukrepati proti delovanju slovenskih društev. Prvi teror pa se je začel, ko so v državi prevzeli oblast fašisti. Društvo «Slovan» je s težavo proslavilo 25-letnico svojega nastanka (leta 1923). Leta 1927 je bilo društvo nasilno razpuščeno. Prosvetni delavci so se umaknili v ilegalo. Prepevali so na skrivaj po hišah in na izletih. Prirejali so ilegalne pevske večere. Več časa je deloval cerkveni pevski zbor, saj je bilo slovensko petje v cerkvi dovoljeno še nekaj let po ukinitvi slovenskega prosvetnega delovanja.

Z izbruhom druge svetovne vojne so se zavedni in napredni Padričarji takoj vključili v vrste Osvobodilne fronte. Precej jih je stopilo v partizanske bojne vrste, ostali so delovali doma kot aktivisti OF. Septembra 1943 se je v vasi osnoval vaški odbor OF. V sklopu odbora se je formiral odsek, ki je skrbel za kulturno in prosvetno življenje — kolikor je bilo mogoče v vojnih razmerah. 13. oktobra 1944 so ustanovili slovensko partizanska šola z 72 učenci iz Padrič in Gropade. Organiziran' so bili tudi večerni tečajji slovenskega jezika. 1. novembra so uspeli pripraviti celo predstavo v veliki jami na robu vasi. Jama je občasno služila za zaklonišče. Za vaščane je bila prireditev nepozaben dogodek. Februarja 1945 je ženska organizacija SPZZ ponovila celotno prireditev, takrat so razvile tudi svojo zastavo.

Takoj po osvoboditvi se je obnovilo prosvetno društvo. «Slovan» se je stalno krepi'. Leta 1948 (točneje 11. julija) je bila proslava ob 50-letnici ustanovitve društva. Isto leto je prineslo tudi razkol v samem društvu zaradi političnih razlogov. Društvo se je razdelilo na dvoje. Društvi sta ločeno delovali do leta 1958, ko je bila skupna proslava ob 60-letnici ustanovitve. Od takrat društvo deluje zopet enotno.

Leta 1961 je pevski zbor društva «Slovan» dosegel prvo mesto na republiški reviji slovenskih pevskih zborov v Mariboru.

Pomembno mesto v kroniki dejavnosti v vasi zavzema leto 1967. Nastalo je novo športno društvo «Gaja», ki je popestrilo oziroma obogatilo delovanje v Padričah in Gropadi.

V počastitev 70-letnice društva je bila izdana lična brošura, ki govori o nastanku in razvoju aktivnosti v vasi. Društvo plodno sodeluje s pobratanim prosvetnim društvom iz Soštanja v Sloveniji. Tam se je rodil partizanski pesnik Karel Destovnik-Kajuh, po katerem je bila leta 1972 poimenovana domača osnovna šola.

Pred kratkim, 2. julija 1978, so prosvetni in športni delavci Padrič in Gropade skupno priredili proslavo ob 80-letnici društva «Slovan».

PRIPRAVIL
ODSEK ZA ZGODOVINO - NŠK

POBUDA SLOVENSKE PROSVETNE ZVEZE NA GORIŠKEM

V briškem etnografskem muzeju v Števerjanu bomo pokazali, kako so ljudje nekoč živeli

V prejšnji številki kulturne priloge našega dnevnika sem orisal naloge, ki stoje pred nami v Gorici, kjer bomo v kratkem imeli na razpolago tako Kulturni dom z veliko koncertno in gledališko dvorano ter društvene prostore za kulturno in glasbeno delo v nekdanji šolski stavbi v Ul. Croce. Popravljajna dela v tej stavbi gredo h kraju, ne da bi se zaletavali, lahko mirno rečemo, da se bo življenje v njej obnovilo ob začetku jesenske sezone. Tam bodo Slovenska prosvetna zveza, Glasbena matica, Knjižnica «Damiir Feigl», Fotoklub «Skupina 75», Goriška folklorna skupina in morda še kaka druga kulturna ustanova.

Tu bo nekaj prostorov, kar jih seveda potrebuje, imela tudi knjižnica, ki smo jo poimenovali po našem goriškem pisatelju, humoristu in novinarju Damiru Feiglu. Povedali smo že, kakšna bo njena naloga tudi v sodelovanju z občinskimi, šolskimi in društvenimi knjižnicami širom po Goriški. To bo postala osrednja slovenska knjižnica na Goriškem.

V njenem okviru in s sodelovanjem Slovenske prosvetne zveze bo delovalo tudi dokumentacijsko-etnografsko središče. Pri SPZ smo nalogo za ureditev tega središča poverili odborniku Zdenku Vogriču, ki se je dela lotil zelo marljivo. Sedaj ima veliko opravka na terenu, v Brdih.

Kaj bo v tem središču, za katerega uporabljamo delovni naziv, saj nismo še pri SPZ sklenili, kakšen bo status tega središča. Tu bo zbirka fotografij o vsem tem, kar se dogaja in kar se je dogajalo v našem manjšinskem goriškem okolju, danes in v preteklosti. Najprej bomo tudi zbrali fotografije in kratkometražne filme ter diapozitive o našem kulturnem delovanju, o našem društvenem, športnem in sploh družbenem delovanju. Uredili bomo zbirke slik, ki jih že imamo, niso pa kategorizirane. Seveda bo treba vse to urediti tako, — predvsem s primerno kartoteko — da bo moč takoj dobiti fotografsko potrdilo o tem ali onem dogodku. Tudi na Primorskem dnevniku smo v vseh teh letih napravili veliko slik, tudi takih, ki jih nismo uporabljali za objavo. Vse to bo shranjeno v tej fotografski zbirki. Skrbeli pa bomo seveda tudi za zbiranje starih slik, tako z javnega, društvenega življenja kot tudi iz zasebnega življenja. Kolikorkrat smo zbudili zanimanje teh ali onih vaščanov ali meščanov z objavo stare družinske slike izpred prve svetovne vojne ali tudi iz sodobnejših časov. Tudi take slike so dobrodošle in že sedaj pozivamo vse naše ljudi, da take slike, ki jih hranijo doma, odstopijo ali vsaj posodijo našemu fotografsko-dokumentacijskemu centru. Če nam bodo posamezniki slike posodili, jih bomo preslikali, original pa vrnili lastniku. Dobrodošle so vse možne slike, tudi take, ki kažejo, kakšna je bila nekoč Gorica, kakšne so bile naše vase.

Poleg fotografij pa bomo v tem središču zbirali tudi vsa druga dokumentacija, ki govori o nas Slovincih na tem področju. Zbranih imamo že n.pr. zelo veliko plaka-

to in letakov raznih prireditev iz tega povojnega obdobja, prav pa bi prišlo vse kar kaže na našo prisotnost, ali ima zvezo z nami. Seveda pridejo prav tudi kakršnikoli dokumenti.

Pa še z drugo važno panogo se bavimo. Z etnografijo. To je z zbiranjem vsega, kar kaže na življenje naših ljudi, ne samo s šolsko-kulturnega zornega kota. Zanimajo nas rokodelsko orodje, zanima nas kmečko orodje, zanimajo nas podrobne in velike stvari, od starih klešč do kmečkega voza, ali velike preše, ali tiskarske oreme. Hočemo ustvariti naš muzej, tak muzej, ki bo kazal na našo prisotnost in ki je ne bo zanikal, kot jo je zanikal etnografski muzej, ki so ga uredili med

dvema vojnama na goriškem gradu, kjer so naše stvari označili kot furlanske in kot take gredo danes v svet.

S tako akcijo zbiranja blaga smo pričeli zasedaj v Števerjanu. Za to skrbi Vogrič in na pomoč mu je priskočil predsednik tamkajšnjega prosvetnega društva «Briški grič» Silvan Pittoli. Povedala sta nam, da sta doslej obiskala že precej hiš in pri ljudeh sta našla razumevanje, saj so ljudje videli, da gre za zares važno in pomembno stvar. Doslej, po nekaj mesecih dela, sta nabrala že nekaj sto primerkov najrazličnejšega kmečkega orodja in pohištva, pa tudi vrsto drugih stvari, od dokumentov do slik.

Pri tem ima SPZ strokovno po-

moč Goriškega muzeja in njegovih strokovnjakov, kjer deluje etnografska sekcija in obljubljeni nam je bilo, da bo v bodoče pomoč še bolj konkretna. Ljudje so našim zbiralcem rekli: «Prepozno ste prišli! Toliko stvari smo že odvrgli!»

Res je, prepozno smo se lotili tega dela, vendarle je bolje pozno, kot nikoli. Nikdar nismo na tak muzej mislili. Nanj smo pričeli misliti potem ko se nam je nudila možnost urediti prav v Števerjanu naš dom, v katerem bo dobil prostora tudi za muzej, ki nam bo pokazal, kakšno je bilo nekoč življenje v naših Brdih.

Seveda ne bo muzejska zbirka omejena samo na briško področje. Osrednja pisarna in skladišče bosta v Ulici Croce v Gorici. S podobno akcijo pričnemo tudi v drugih krajih na našem podeželju in podobne zbirke bomo uredili tudi v drugih krajih. Tako v Gorici kot nekje na podeželju. Obljublja se nam prostori, ki se nam zde zelo primerni, na glavnem trgu v Gabrbjah, kjer je sedež tamkajšnjega prosvetnega društva «Skala».

Tudi s tako problematiko so se torej pričela ukvarjati naša prosvetna društva. Tudi to sodi v naše delovanje. Tako je tudi prav, saj se ne smemo omejevati samo na že ustaljene oblike kulturno-prosvetnega delovanja. In za zaključek, kar je najbolj važno, akcije zbiranja etnografskega in vsega drugega dokumentacijskega materiala smo se lotili z veseljem, polni dobre volje in tudi resnim strokovnim prijemom.

MARKO WALTRITSCH

Občni zbor Slovenske prosvete

V torek, 29. aprila, je bil v Peterlinovi dvorani redni občni zbor Slovenske prosvete. Za predsednika je bil potrjen Marij Maver, za podpredsednika Edi Žerjal, za tajnika pa Danilo Pertot. Predsedniškemu poročilu so sledili krajši referati včlanjenih društev, ki so podali pregled preteklega delovanja in smernice za prihodnost.

Maver je v svojem poročilu pozitivno ocenil neprekinjeno dejavnost in v Slovenskem kulturnem klubu, ki sta od zadnjega občnega zbora, to je v preteklih dveh letih, ponosno vodila naprej svoj začrtani program. Tudi o družinskem listu «Mladika» se je predsednik pozitivno izrazil.

Razvila se je nato konstruktivna debata, v katero so posegli razni predstavniki društev. Do izraza je prišla predvsem želja po večji povezanosti med središčem mesta in društvi samimi, ki bi pomenila pomemben doprinos z izmenjavo izkušenj. Kar zadeva izvajanje bodočih smernic se je Slovenska prosveta obvezala, da bo vtila vse svoje moči v več še nerešenih problemov, ki se vlečejo iz leta v leto. Predvsem se bo zavzemala, da bodo poletne prireditve, tako imenovane šagre, vsebovale čim več slovenskega programa, da bodo nudili pomoč goriškemu mladinskemu odru in amaterskemu gledališču nasploh, da bo skrbela za čimvečje sodelovanje s sorodnimi organizacijami iz Slovenije in Koroške ter da bodo preuredili in dopolnili knjižnico, ki so jo pred leti namestili v svojih prostorih in ki trenutno šteje že okrog 2.000 knjig. (kt)

Pestro delovanje zborov V. Vodnik

Danes zvečer gostujeta v Tolminu, na povabilo ZKO Tolmin, moški in ženski zbor Valentin Vodnik iz Doline. Zbora bosta zvečer ob 19. uri (po tamkajšnjem času) izvedla koncert partizanskih pesmi, ki sta ga nastudirala prav za 35-letnico osvoboditve. Dolinski pevci bodo tudi v Tolminu predstavili novo Otovo kantato Minuta tišine na besedilo sodobnega pesnika Bogomila Faturja. Na klavir bo igrala Vihra Kodrič. Prihodnje jesen pa bodo tolminski pevci vrnili Dolinčanom obisk.

Prizadevanja mladih članov PD Rdeča zvezda

Mladi člani in simpatizerji PD Rdeča zvezda, katerim se bodo brez dvoma pridružili še mnogi vrstniki iz drugih vaseh zgoniške občine, se bodo v kratkem začeli redno zbirati v društvenih prostorih v Saležu. Društvo je namreč pred nedavnim nakupilo sodobni gramofon z magnetofonom in misli zato prirediti vsako soboto in

nedeljo družabne večere za mladino, ki se bo tako lahko združevala in prispevala k razvoju kulturne dejavnosti v zgoniški občini. Kot smo izvedeli, nameravajo mladi PD Rdeča zvezda na prihodnjem občnem zboru društva ustanoviti mladinski odsek. Društvo iz Saleža pa se medtem poštropovalno pripravlja za kulturni spored ob poimenovanju osnovne šole v Saležu po partizanskem junaku Lovzetu Kokoravcu - Gorazdu, ki bo danes. PD Rdeča zvezda je pripravilo za to priložnost slikarski ex tempore za otroke in kulturni večer z nastopom otroške folklorne skupine, ki jo vodi Neva Ferluga.

Pri Sv. Ivanu so zavihali rokave

V torek, 15. aprila, je bil v društvenih prostorih 24. občni zbor svetoivanskega kulturnega društva «Slavko Škamperle».

Udeležba je bila zadovoljiva, če se ozremo na krizno obdobje, ki je nastopilo v zadnjih treh letih in kik je utemeljevalo govorice, da je svetoivansko društvo celo izumrlo.

Z veseljem je dosedanji predsednik Lovže Abram v svojem poročilu ugotovil, da je po dolgem mrtvulu skupina mladih ljudi vnesla v društvene prostore novo, optimistično vzdušje. Sprevideli so, da po dolgotrajnem zapiranju v ožji domači krog čutijo Svetoivančani željo, da bi se ponovno združevali in si izmenjavali misli in poglede o današnji družbi; pri tem ni nalključna prisotnost slovenskih srednjih šol na tem področju, kar narokuje veliko možnosti sodelovanja. Lovže Abram je nato poročal o delovanju in o važnejših pobudah društva v preteklih letih z željo, da bo to pripomoglo k bodočemu, plodnejšemu in bolj pestremu delu. Ob citatu Valentina Vodnika: «Vremena Kranjcem bodo se zjasnila» je zaželel društvu, da bi postalo zopet žarišče slovenske kulture in prosvete pri Sv. Ivanu ter da bi postalo tudi zbirališče ne samo svetoivanskih, temveč tudi mestnih Slovincem.

Enako željo je izrazil tudi predsednik odbora za kulturo pri SK GZ M. Košuta in predstavnica SPZ Nadja Krišček, ki je posredovala nekaj idej za bodoče delovanje. Pozdrav občnemu zboru sta prinesla še tajnik SKGZ Udovič in predsednik SZ Bor Race, ki je dodal, da nudi sožitje pod isto streho veliko možnosti za tesno sodelovanje z mladino. Sledile so volitve novega društvenega odbora. Na prvi seji, ki je bila 22. aprila, so si odborniki razdelili funkcije. Iz svoje srede so izbrali za predsednico KD Slavko Škamperle Lore-dano Gec, za podpredsednika Stojana Udoviča, tajnici sta Morana

Zbirajmo značke in kolajne naših zamejskih prireditev

Marsikdo, ki bo prebral te vrstice, bo zadovoljen ugotovil da je že zbral veliko značk in spominskih kolajn, da bi lahko že priredil majhno razstavo. Zamisel za ta članek je nastala v Števerjanu, kjer sta prosvetno društvo «Briški grič» in Slovenska prosvetna zveza priredila 1. spominski pohod na relaciji Števerjan - Gonjače - Števerjan ob 35-letnici osvoboditve. Vsi udeleženci so dobili lepo spominsko kolajno, na kateri sta naslikana dva partizanska spomenika, v Števerjanu in v Gonjačah, na hrbtni strani pa je napis, ki spominja na to prireditve.

Kolajno je izdelala neka tovarna v furlanskem Codroipu. Prepričan sem, da gre v tem primeru za prvi tak poskus, lahko bi mu rekli podvig, izdaje spominske kolajne s strani našega društva na Goriškem. Da ne bo nesporazumov, mislim na kolajno in ne na značke. Značk smo dobili že kar precej, tako ob priliki odkritja spomenika padlim v Podgori, kot ob podobni priliki odkritja spomenika padlim v Dolu in pred nekaj leti ob priliki revije Primorska poje. Izdelali so še nekaj drugih značk, mislim na značke Slovenskega planinskega društva, Društva slovenskih lovcev Furlanije-Juljske krajine in druge.

Znano je tudi, da izdajajo razna društva ob raznih pohodih, tekih in kolesarskih izletih spominske kolajne in na mnogih je tudi slovenski napis. Tako je bilo na vseh dosedanjih pohodih prijateljstva med Gorico in Novo Gorico, na podobnih kolesarskih mednarodnih prireditvah, na raznih pohodih v Gorici, kjer smo lahko brali napis našega mesta v štirih jezikih: italijansčini, slovensčini, furlanščini in nemščini.

Skratka, prav bi bilo, da bi se kdo lotil načrtnega zbiranja takih značk in kolajn. M.W.

Predsedstvo rednega občnega zbora PD S. Škamperle

Sosič in Tatjana Prelc, blagajnika Štefan Pegan in Mirjam Korišič, gospodar Marino Dougan in knjižničar Štefan Pegan. V odboru so še drugi odborniki, ki so odgovorni za ostala področja delovanja. Novi odbor namerava vzpostaviti stike z vsemi slovenskimi organizacijami, predvsem pa z bližnjimi društvi PD Union Podlonej, PD Lonjer - Katinara in seveda s SZ Bor.

Omeniti moramo, da so dala tedenska redna srečanja kulturnih delavcev po približno dveh mesecih že veliko sadov. Društvo je letos organiziralo predstavo lutk za otroke, družabni večer dneva žensk, filmski večer z Aljošo Žerjalom ter se pripravljala, da bi za praznovanje tradicionalnega svetoivanskega kresovanja pritegnilo k sodelovanju vse bližnje slovenske organizacije in slovenske šole.

25. aprila, ob 35-letnici osvoboditve in zmage nad fašizmom je društvo polagalo venec padlim na spominsko ploščo pri Sv. Ivanu.

Predsednica je v kratkem govoru spomnila prisotne na pomen, ki ga ima poznanje naše zgodovine in proslavljanje žrtev v boju za naše pravice. Omenila je še razne obletnice v tem letu: 50-letnico ustrelitve štirih bazoviških junakov, 60-letnico požiga Narodnega doma, 40-letico smrti Slavka Škampele in 35-letnico ustanovitve društva samega. Pri tem je predvsem poudarjala, naj se zavedamo, da obletnice niso gola proslavljanja, temveč resnični in globoko čuteni dogodki.

Kulturno društvo si še prizadeva, da bi se vanj včlanilo čim več ljudi, pa ne samo od Sv. Ivana, temveč tudi iz mesta in okolice. (rm)

GLASBENA
MATICA
TRST

V ponedeljek, 19. maja, ob 20.30
v mali dvorani Kulturnega doma

I. ZAKLJUČNA
AKADEMIJA

s sodelovanjem slušateljev

Akademije za glasbo
iz Ljubljane

Vabljeni!

PRIREDITVE V APRILU 1980

14. Slovenski klub: «Srebrne niti ljudske pesmi».
- 3.4. Koordinacijski odbor društev dolinske občine: Koncert violinista šiškovića in Slovenskega tria.
- 3.4. SPZ, C. Underground in Ustanova za spoznavanje slovenskega jezika: Predvajanje slovenskega filma «Praznovanje pomladi».
- 9.4. SPD Igo Gruden - Nabrežina: Slovenski kulturni dan.
- 10.4. PD F. Prešeren - Boljunec: «Hiša strahov» s F. Grilcem - Egonom.
- 12.4. Slovenski kulturni klub: Predavanje I. Jevnikarja in M. Breclj o seminarju FUENS.
- 12.4. PD Rovte - Kolonkovec: Srečanje s čarovnikom M. Pogačnikom.
- 12.4. PD Kraški dom - Repentabor: Naši pesniki o naši zgodovini.
- 13.4. SPD Tabor - Opčine: Popoldan z baletno skupino Mladina iz Križa.
- 14.4. Društvo slovenskih izobražencev: Podelitev nagrade «Vstajenje» F. Jezi.
- 15.4. PD S. Škamperle: Obnovitveni občni zbor.
- 15.4. Slovenski klub: «Umetniški obraz Benečije».
- 15.4. SPZ, C. Underground in Ustanova za spoznavanje slovenskega jezika: predvajanje slovenskega filma «Iskanja».
- 17.4. PD F. Prešeren - Boljunec: Predavanje M. Čebulca o gobah.
- 18.4. PD Primorec - Trebče: Otvoritev razstave A. Kralja.
- 19.4. PD Vesna - Križ: Kulturni večer.
- 20.4. SPD Tabor - Opčine: Koncert zborov in godbe iz Nabrežine.
- 21.4. Društvo slovenskih izobražencev: Predavanje M. Rijavca o Cerki v Latinski Ameriki.
- 22.4. Slovenski klub: Filmske izkušnje in poizkusi.
- 23.4. SPD I. Gruden: Predavanje Everest '79.
- 24.4. PD Vesna - Križ: Kulturni večer ob 35-letnici osvoboditve.
- Od 24. do 27.4. Kulturne prireditve v dolinski občini ob 35-letnici osvoboditve.
- 26.4. Slovenski kulturni klub: Filmski večer A. Žerjale.
- 28.4. Društvo slovenskih izobražencev: M. Breclj in B. Pahor o osebnosti in delu J. P. Sartra.
- 30.4. SPD Tabor - Opčine: Odprtje razstave del R. Hlavatyja.
- 30.4. SPZ, C. Underground in Ustanova za spoznavanje slovenskega jezika: Predvajanje slovenskega filma «Tri zgodbe».
- 30.4. PD Slovenec - Boršt: Družni večer.
- 30.4. PD Prosek - Kontovel: Prvomajski miting.

Kaj nam pripravljajo

Pomembna jubileja PD Slovenec iz Boršta

PD Slovenec iz Boršta praznuje letos dva pomembna jubileja in sicer 80. obletnico delovanja društva ter 10. obletnico priredbe razstave in pokušnje domačih vin. Požrtvovalni kulturni delavci iz Boršta so za to priložnost pripravili bogat spored prireditev, ki bodo dosegle svoj višek v nedeljo, 2. junija, ko je na programu bogat kulturni spored. Praznovanje se bo začelo že v petek, 30. junija, dan kasneje, bo nastopila ricmanjska godba na pihala, v nedeljo popoldne pa bo spreved, kateremu bodo sledili nastopi godbe Breg, domačih zborov PD Slovenec ter združenih pevskih zborov iz Brega. Pomembno praznovanje, na katerem ne bo manjkalo plesa in veselega razpoloženja, se bo zaključilo 2. junija.

«Pesem ne pozna meja» v nedeljo v Trebčah

V priredbi PD Primorec bo v nedeljo, 25. maja, v Trebčah, zborovska revija «Pesem ne pozna meja», na kateri sodeluje šest kulturnih in prosvetnih društev iz zamejstva ter iz SR Slovenije. Na

reviji v Trebčah bodo sodelovali moški in dekleški zbor Vesna iz Križa, mešani in otroški zbor Primorec iz Trebč, mešani zbor in godba na pihala iz Pridvora pri Kopru, moški zbor Jezero iz Dobrek, mešani zbor in oktet Svoboda II iz Trbovelj ter pevski zbor iz Branika. Kot gost pa bo na prireditvi sodeloval zbor SPD «Vrtčača» iz Plejberka na Koroškem. Revija «Pesem ne pozna meja» se bo začela ob 16. uri.

1. ova številka dolinskega Tabora

Z manjšo zamudo zaradi tehničnih ovir je prejšnji teden izšla druga številka tretjega letnika Tabora, glasila prosvetnega društva Valentin Vodnik iz Doline. Zaradi obilice gradiva, ki ga vaška stvarnost in društvena dejavnost sproti ponujata, je začel Tabor izhajati na šestnajstih straneh. V tej številki načtenja glasilo problem pomanjkanje vode v vasi.

Dalje prinaša Tabor nekaj zanimivih stalnih rubrik, kot so spomini starejšega Dolinčana, ki je v vsej krutosti doživel istrsko ofen-

zivo med drugo svetovno vojno. Bogato slikovno gradivo pa opozarja na društveno dejavnost v minulih mesecih. Dragocen in zanimiv je prispevek Oskarja Kocjančiča, ki je zadnjo platnico uredil tako, da iz številke v številko prinaša zgodovino društva v slikah.

Naslednja številka Tabora bo izšla v drugi polovici junija.

RAZGOVOR S FILMSKIM KRITIKOM SERGIJEM GRMEKOM

Nekaj misli ob ciklusu slovenskega filma

S filmom «Draga moja Iza» režiserja Veljka Duletiča, ki ga bodo vrteli v klubu «La Cappella Underground» v sredo, 21. maja, ob 18., 20. in 22. uri, se zaključuje ciklus pregleda slovenske kinematografije, ki so ga v sodelovanju priredile Slovenska prosvetna zveza, klub La Cappella in Ustanova za spoznavanje slovenskega jezika in kulture. Prvič smo se torej v zamejstvu lahko srečali s

ciklusom šestih slovenskih filmov različnih režiserjev in iz različnih obdobj.

Ob koncu «minifestivala» smo vprašali filmskega kritika Sergija Grmek za kratek obračun.

«Ciklus šestih filmov ni bil izbran na podlagi najboljšega kriterija», je povedal Grmek. «Prikaz bi bil moral biti bolj obširen in snov bi morala biti najrazličnejše momente slovenske kinematogra-

fije, od začetka do danes. Tako pa smo gledali tri lanske stvaritve «Iskanja», «Krc» in «Draga moja Iza», leto prej je bil dokončan film «Praznovanje pomladi», iz leta 1977 pa je «Vdovstvo Karoline Žašler». Celotna povojna kinematografija pa je bila krita s «Tremi zgodbami» režiserjev Pretnarja, Kavčiča in Kosmača. Vmes pa je veliko brezno, predvsem iz 60. letih, ko se je filmska ustvarjalnost nadaljevala z nezmanjšano silo».

Ciklus je prinašal dva Klopčičeva filma. V čem je razlika?

S filmom «Iskanja» je želel Matjaž Klopčič prodrati in se primerjati z ostalo evropsko kinematografijo. Prav zato se tudi sama fabula ne razvija nekje v Sloveniji, temveč v Italiji. «Vdovstvo» pa je tipično slovenski film, ki bo težko prodril izven slovenskih meja.

Če primerjamo slovensko kinematografijo z ostalo jugoslovansko, kaj lahko tu podčrtamo?

Ni res, da je slovenski film manj znan od splošno jugoslovanskega, samo zato, ker je film malega naroda. V svetu kinematografije je distribucija tista glavna vodilna nit, ki razpolaga s količino proizvodnje. In v Sloveniji zmora distribucija letno le tri celovečerne profesionalne filme. To je tudi razlog, da slovenski film niso še dodobra izdelali. Težnja slovenskega gledalca je ta, da smatra slovensko kinematografijo za kulturo zase.

Sele, ko se bo ta spoprijaznila s publiko na ravni komercializacije, to je, ko bo gledalec obiskoval slovenske filme zgolj iz zanimanja za film, in ne zaradi dejstva, da je ta slovenski, se bo raven filmov dvignila in se pričela primerjati s svetovno kinematografijo.

Kulturno prilogo sta pripravila:

DUŠAN KALC in
SANDOR TENCE

Člani «Beneškega gledališča» med uprizoritvijo Beneške ojetci

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH DRUŠTEV

Čarovnik gost PD «Rovte - Kolonkovec»

Čarovnija je res nekaj, kar presega človekovo sposobnost?

Tega se je vsakdo podzavestno vprašal na zanimivem večeru v prostorih PD Rovte - Kolonkovec, a pravega odgovora ni dobil. Mario Pogačnik, čarovnik in iluzionist iz Sežane, pa se vsekakor

lahko kosa s Silvanom ali Binareljijem, ki ju zasledimo po malem ekranu.

Začetek večera je bil skorajda običajen: male rutice, ki spreminijo barvo in velikost, vozli na vrveh, ki se pri eni sodelavki razvozlajo, pri drugi pa zavoz-

lajo, krogla, ki se premika v zraku. V dvorani se je tako začudene postopoma stopnjevalo.

Zanimiva točka je bila tista z igralnimi kartami, ki so nevidno potovale iz ene zapečatenе ovojnice v drugo. Mario je poklical tri osebe na oder ter jim dajal razna navodila. Medtem pa je prišel z vrhuško točko večera. Tu pa tam med občinstvom zaprosil, naj mu posodijo ključ, po možnosti take, ki jih ne uporabljajo več ali ki so dvojniki, saj ob morebitnem skrivljenju zanje ne jamči. Oziral se je po dvorani, poklical mlajšo gospo ter ji dal ključ. Vrnil se je za trenutek k trojici s kartami, nato pa ponovno prejel mlado žensko za ramena, ji stisnil obe roke ter se globoko koncentriral. In prišlo je do dvojnega čudeža: iz zapečatenе kuverte so potom dematerializacije tri igralne karte «odpotovale» v drugo zapečateno kuverto, ključ pa so se za petdeset odstotkov skrivili.

Za občinstvo je bil večer nepozabno doživetje, kar so tudi dokazali z bučnim ploskanjem.

23. marca je društvo Rovte-Kolonkovec priredilo izlet v Caorle, 13. aprila pa so se izletniki podali v Mezzomonte, v bližini Pordenona.

Mednarodni praznik žena so lepo praznovali tudi člani in članice PD Rovte - Kolonkovec

LOJZE CLIJAK

NEURJE

drama v narečju
krstna predstava

Dramaturška predelava
in režija: MARIO URŠIČ

V torek, 20. maja, ob 20.30 v
Prosvetnem domu na OPCI-
NAH

Sodelujejo: VESELI GODCI iz
Boljunca in folklorna skupina
STU LEDI

V KULTURNEM DOMU
SLAWOMIR MROZEK

TANGO

dramsko delo v treh dejanjih
Režija: FRANCI KRŽAJ

V sredo, 21. maja, ob 20.30
ABONMA RED D — mladinski v sredo

V četrtek, 22. maja, ob 17. uri
ABONMA RED H

V četrtek, 22. maja, ob 20.30
ABONMA RED E — mladinski v četrtek

V petek, 23. maja, ob 20.30
ABONMA RED A — premierski

POSKUS OSVETLJEVANJA VZROKOV IN RAZLOGOV

Zgodovina nekega odhoda - «esodo»

Knjiga 650 strani je delo štirih mladih avtorjev - Izdal Institut za zgodovino osvobodilnega gibanja F-JK

Prva nam je zajeta knjiga (650 strani), ki opisuje odhod Italijanov iz Istre, z Reke, Kvarnerskih otokov in iz Zadra po priključitvi teh krajev po drugi svetovni vojni...

nesrečne so take ocene politike in programa OF. Takšne ocene so potem podlage avtorjem, da osvobodilni boj Slovencev in Hrvatov v Juljski krajini obravnavajo s prizivom nacionalizma in iredentizma...

Knjiga nedvomno zasluži pozornost. Obravnava namreč eno od tistih epizod, ki so posledice druge svetovne vojne, ko je na tisoče ljudi zapuščalo svoje domove...

stvalji begunce iz posameznih krajev (Reka, Pulj, Zadar), so se ukvarjali z njihovimi problematikami, pri tem pa čestokrat izkoriščali njihov položaj za razne politične in druge parcialne interese...

MED BLEJSKIM MEDNARODNIM SREČANJEM PISATELJEV

Oton Župančič v italijanščini

Razgovor z italijanskim pesnikom Ugom Fasolom, ki je prevedel Župančičeve pesmi, med njimi tudi Dumo

Znani, danes petinsedemdesetletni italijanski pesnik Ugo Fasolo, ki nikakor ne kaže svojih visokih let, je eden izmed stalnih gostov in udeležencev vsakoletnega mednarodnega pisateljskega srečanja na Bledu...

v Benetke, kjer sem bil do svoje upokojitve direktor znane italijanske tovarne optičnih izdelkov «Galileo Galilei»...

osrednjega sveta italijanskih kritikov, opravljal pa sem tudi članstvo v vrsti umetniških žirij po vsej Italiji...

Glede svoje pesniške forme, oziroma stila pa bi dejal, da sem si ustvaril in gojil formo, ki je najtistejse povezana z jezikom. Kot sem že omenil, sem začel s klasičnim verzom, italijanskim enajstercem, toda kaj kmalu sem ugotovil, da to ni v skladu z mojo osebnostjo...

LETOŠNJA SEZONA SSG SE NAGIBA H KONCU

V petek zadnja premiera: Mrožkova drama «Tango»

Zajedanje v žgoče probleme sedanjega časa - Boj proti naprednosti za vsako ceno, tudi za ceno gaženja pozitivnih vrednot tradicije

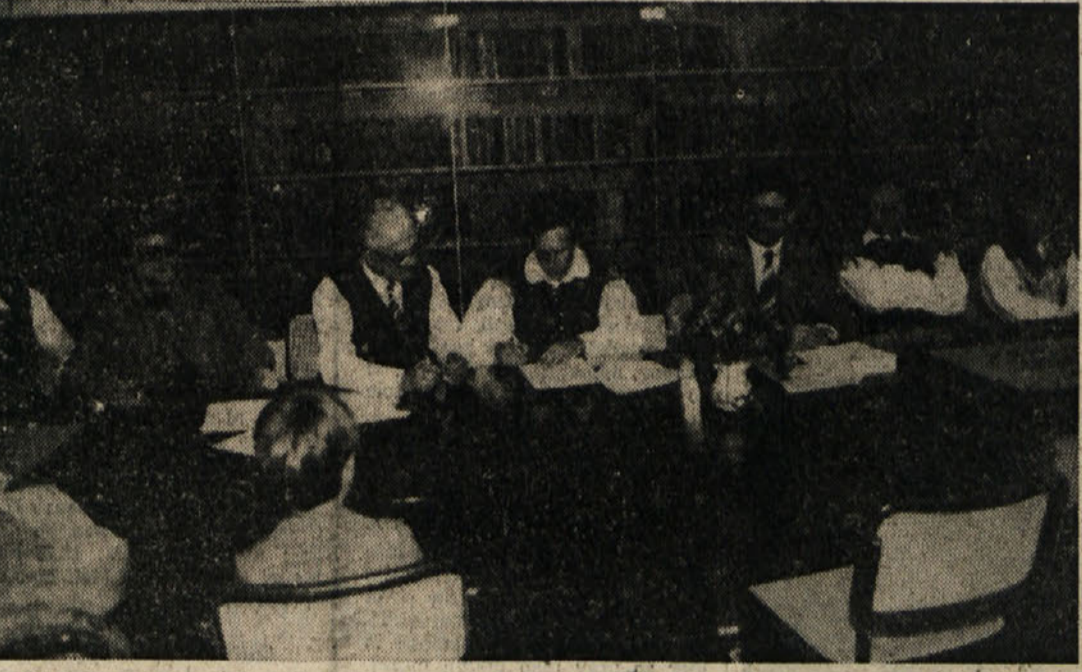
Slawomir Mrozek je eden izmed sodobnih poljskih dramatikov, rojen v okolici Krakova leta 1930.

in celovečernih iger («Na odprtem morju», «Čarobna noč», «Strip teases», «Zabava», «Grubevo»...)

priznanj, saj se s svojimi stvaritvami zajeda v najbolj žgoče probleme sedanjega časa, obenem pa letijo nanj ostru žela tiste kritike...

tri generacije enkrat - babica Evgenija in stari stric Evgen, oče Stomil in njegova žena Eleonora...

Beneško-gorenjsko pobratenje

V nedeljo, 4. maja, je bila v družbeno slavnostnem obdobju prireditev v Čedadu podoba slovesnosti, med katero sta se pobratila dva instrumentalno-vokalna glasbena ansambla...

Nato je spregovoril vodja beneškega ansambla, znani beneški ljudski glasbenik Anton Birtič-Meščič...

listino o pobratstvu je prebral vodja ansambla «Gorenjci» Franc Habjan in vsi prisotni so jo odobrili z dviganjem rok...

Prav junakov reševalni poskus je v tem, da skuša s pomočjo starega strica vrniti svoj dom k formam, k zakonitostim preteklosti...

«Zdaj, ko ste nekako spoznali in prevedli Župančiča v svoji rodnem jeziku, mi povejte, kaj čitate do našega pesnika in kako bi ocenili njegovo poezijo?»

Izšla je četrta knjiga: Ljudstva sveta - Azija

Pravzaprav je zanimivo, kako vse bolj privlačne postajajo knjige s skupnim naslovom LJUDSTVA SVETA, knjige, ki jih po angleški originalni izdaji v slovenski verziji da naš knjižni trg založba Mladinska knjiga...

Sledi sestavek o ljudskem izročilu, ki nepisani literaturi tega sveta, nato pa sestavek, ki nedvomno obogatuje to zbirko...

sebeno močan činitelj v življenju ljudstev jugovzhodne Azije, je obdelan v samostojnem poglavju ob koncu knjige...

BERITE REVIIJO DAN

DUŠAN ŽELJEZNOV

